

Zavezniki se bližajo Bizerti - Nemci neuspešni v Kavkazu

JUNAŠTVO AMERIŠKIH ČET UŽIVA OBCUDOVANJE

Ameriške čete, ki so bile premeščene iz juga na severni del tuniške fronte otvorile silovito ofenzivo v smeri proti Mateuru in Bizerti. — Ameriški načini bojevanja uspešni. — Francozi in Angleži uspevajo v sredini in na jugu.

Zavezniki stan, Afrika. — Ameriške čete, ki so bile premeščene iz južno-zapadnega dela fronte v Tuniziji, skoro 250 milj na sever v gorovje med Djebel Rmel in Djebel Mrata so začele izvajati še zadnji petek silovite napade na nemške postojanke in so s sistematično pripravljenimi napadi potisnili Nemce nazaj od 5 do 8 milj. Ameriška artilerija je bila posebno uspešna s svojim zaklopnim ognjem, pod katerim je napredovala pehota in motorizirani oddelki. Pri Djebel Mrati se zdaj nahajajo Amerikanci le še 26 milj od Bizerte, pravi zadnje poročilo. Francoske čete ob obrežju severno tuniške obale pa so oddaljene 23 milj od Bizerte. Prva angleška armada, ki je bila premeščena v začetku zadnjega tedna v sredini fronte pa se nahaja še 28 milj oddaljena od Tunisa.

Boji v gorovju so težavni. Napredovati v gorovju eno miljo je večja pomena, kakor v ravnini 100 milj, ker tu gosti hribi in vrhovi kontrolirajo prelaze in gorska pota in premikanje čet je izpostavljeno veliki riziki.

Glede Amerikancev, o kateri zadnje tedne ni bilo mnogo poročanj, zdaj Angleži objavljajo laskave pohvale, da so izborni borci. Na jugu pri Gafsi so Amerikanci le tvorili bolj zasledbo proti iznenadevanju, da je mogla tako osma armada nemoteno vršiti svojo nalogo pri Mareth črti, kakor jo je. Zdaj pa so premeščeni na severni del fronte in jim je poverjena naloga zavzeti severni del Tunizije med Tunisom in Bizerto.

Ameriško poveljstvo je objavilo v soboto, da ameriške

PRED PRELOMOM ZVEZ Z FINCI

Ameriško diplomatsko zastopstvo premeščeno v Švedijo.

Stockholm, Švedska. — Združene države so koncem zadnjega tedna premestile sedež svojega diplomatskega urada na Finskem v Helsinkforsu, na Švedsko v Stockholm. Kljub temu, da ni dosedaj še nobene formalne izjave, slutijo merodajni krogi, da bodo Združene države prekinile svoje zveze z Finsko.

Finci v tej vojni zavzemajo nerazumljivo ulogo. Proti Rusiji se borijo vred z Nemci; z Američani, od kjer so dobivali razne podpore bi bili pa radi v zvezi. To stališče je preselilo tudi Berlinu in baš te dni je nemški zunanji minister Ribbentrop delil lekcije finskim zastopnikom v Berlinu. Posebno pa še zato, ker so Finci izrinili iz vlade nekatere nazijem naklonjene osebnosti.

2000 LJUDI STRADA IN UMRRA DNEVNO NA GRŠKEM

Buenos Aires, Argentina. — Argentinski konzul Jorge Blanco Vilalta, ki se je te dni vrnil iz Španske v Argentino in je bil pred italijansko invazijo konzul v Atenah, je podal častni karjem izjavo, da na Grškem dnevno strada in umira več, kakor 2000 ljudi. Prebivalstvu manjka vsega, karkoli bi bilo porabljivo za prehrano.

zgube znašajo dosedaj v armadi 53,309 mož in v mornarici 24,926 mož. Skupaj 78,235 mož, to je mrtvih, ranjenih in pogrešanih.

RAJE V SMRT, KAKOR PA PRELOMITI SPOVEDNO MOLČECNOST

Quebec, Kanada. — Da se dajo duhovniki raje zasramovati, trpinčiti in tudi umoriti, kakor bi pa prelomili spovedno molčecnost je že znano. Tukajšnji kardinal Rodrigue Villeneuve, je te dni govoril v tukajšnji baziliki o zakramentu sv. pokore in je povedal tudi sledeča dva slučaja:

"V Oratovu v Ukrajini je bil leta 1853 katoliški župnik, ki mu je posvetna oblast vzele vse. Obdolžen je bil umora in obsojen v dosmrtni zapor v izgnanstvu v Sibiriji. Kot dokaz za njegov zločin so našli za velikim altarcem njegovo pištolo, katero se je rabilo pri umoru.

Ko so ga odvedli v ječo in izgnanstvo je zadrževal ukle-njen v verige svojim farnom

in svojemu škofu, da je nedolžen. Farani in škof so se s solznimi očmi poslovili od njega.

Dvajset let po dogodku, farni organist je ležal na smrtni postelji. Poslal je po vaškega magistrata in mu povedal pred pričami, da je on tisti, ki je izvršil umor. Organist je ubil moža od neke žene, da je mogel potem ženo poročiti. Rabil pa je župnikovo pištolo in jo nato skril za veliki altar. Spovedal se je greha župniku, a pozneje ko je bil obdolžen župnik umora ni imel toliko poguma, da bi sam priznal zločin. Župnik pa je raje sprejel nase sramoto zločina, kakor da bi izdal

(Nadaljevanje na 2. strani)

PREDSEDNIK PROŠEN, DA POSEŽE V SPOR

Newark, N. J. — Vojni delavski odbor, ki ima v svojem področju urejanje delavskih sporov med delodajalci in delavci, je v soboto naprosil predsednika Roosevelta, naj poseže v stavkovni spor med premogarji in operatorji pri Celanese Corp. of America. Premogarji so odšli na stavko in zdaj piketirajo okrog premogokopa, kljub temu, da je vojni delavski odbor ukazal, da s stavko jenjajo. Odbor priporoča, da naj predsednik pošlje vojaštvo na lice mesta. Kaj bo storil predsednik v tem oziru še ni znano.

MARŠAL PETAIN STAR 87 LET

London, Anglija. — V soboto je bil francoski maršal Petain star 87 let. Kakih proslav njemu v počast ni bilo, pravijo poročila. Radio poročilo iz Pariza omenja, da je stari maršal izrazil željo, da mu kakih javnih proslav naj ne prireajo, marveč naj rajši samo v srcu na tiho proslavijo njegov obletnico. Posebnega navdušenja med Francozi zanj ne bo, ker se je preveč hlapčevsko ponižal pred tradicionalnimi sovražniki francoskega naroda.

ZASTAVKALI, KER JE BIL SODELAVEC SUSPENDIRAN

Detroit, Mich. — Vodstvo Chrysler tovarne, ki izdeluje sedaj tanke za vojsko, je te dni suspendiralo za dan in pol nekega delavca, ki se je pri delu vedel nepravilno. Kadil je in postopal, pravi poročilo. Ko so zvedeli za to njegovi sodelavci 500 po številu v dotičnem departmentu tovarne, so vsi odšli v znak protesta na stavko.

POPRAVLJANJE RADIJEV POD KONTROLO

Washington, D. C. — Odbor za vojno proizvodnjo je izdal določbo, da za naprej morajo lastniki radijev izročiti prodajalcem vsak del, ki ga želijo nadomestiti z novim. To je, kdor bo od sedaj naprej kupil nov tube, bo moral izročiti za istega trgovcu stari tube. Prav tako vsak drug del v radijih, ki jih bo kdo hotel nadomestiti z novim.

200 BOMBNIKOV BOMBARDIRA PRUSKA MESTA

Rusi so uničili Nemcem 38 letal. — Vzhodna Prusija doživela najstrašnejše bombardiranje od strani ruskega letalstva. — Rusi globoko prepričani v končno zmago svojega orožja. — Nemška ofenziva v Kavkazu se izjalovila.

PO KAT. SVETU

— Chungking, Kitajska. — Kitajski generalissimo Chiang-Kaishek je zaprosil kitajskega katoliškega škofa Yu Pina, da misijonsko delo med zapuščenimi ne sme jenjati. Ne glede kaj so vojaške potrebe v tej stiski, misijonsko delo mora naprej, ker to je edino, ki daje tolažbo ubogemu ljudstvu.

— Boston, Mass. — V zakonodajni državi Massachusetts so zagovorniki porodne kontrole predložili posebno predlogo, da naj se dovoli legalno uporabljanje preprečevalnih sredstev slabotnim ženam. Predloga je propadla za en glas.

— London, Anglija. — Naziji so začeli sistematično uničevati katoliške zavode in semenišča, ki skrbijo za duhovniški naraščaj. Ker niso mogli drugega, so v Belgiji razglasili zakon, da se morajo vsi mladiči od 16 leta naprej vpisati za delo v Nemčiji. V to so vključeni tudi bogoslovci po zavodih.

— Vatikansko mesto. — Sveti Oče Pij XII. je dal navodilo vsem katoličanom po svetu, naj tekom meseca maja zaupno molijo k Prečisti Devici Mariji za mir. Priporoča se dnevne molitve in kjer mogoče tudi dnevene pobožnosti v ta namen.

— Vatikansko mesto. — Dosedanji nemški poslanik pri Vatikanu Dr. Von Bergen je podal pred nedolгим resignacijo. Bil je poslanik 23 let. Nasledil ga bo Von Weizsäcker, baje strasten nazijec in Hitlerjev ožji zaupnik.

— Baltimore, Md. — Katoliška tiskovna hiša John Murphy and Co., ki je izdajala nad 100 let katoliške knjige in publikacije, je te dni zaprla vrata. Vzrok so, da je umrlo več članov v rodbini in delničarjev od družbe in trdili tako manjka moči pri vodstvu in obratu.

Moskva, Rusija. — Poročila s kavkaške fronte omenjajo, da so Rusi tekom zadnjih dveh dni uničili Nemcem 20 letal v zraku, ki so bili sestreljeni v spopadih in 18 letal je bilo uničenih od ruskih bomb na letalskih postajah. Vse nemške poizkušnje, da bi si izboljšali pozicije v severno-zapadnem Kavkazu so se izjalovile in Nemci so doživeli občutne izgube, pravi rusko poročilo.

Važen dogodek je bil v noči med petkom in soboto, ko je 200 ruskih bombnikov v skupinah po 20 in 30 v presledkih, skupino za skupino bombardirala nemška mesta in luke v Vzhodni Prusiji. Posebno je bilo prizadeto mesto Insterburg, kjer imajo Nemci velika skladišča municije in je razprečevalno središče za vse nemško severno fronto v Rusiji. Rusi so izgubili pri tem napadu samo eno letalo. Prizadajali pa so Nemcem veliko škodo.

Po drugih delih ruske fronte so na dnevnem redu spopadi med patruljami in topništvom. Rusko vrhovno poveljstvo odgovarja na vesti, da Nemci mislijo uporabiti proti Rusom plin, da Nemci nimajo ničesar, naker bi Rusi ne bili pripravljeni. Rusi imajo globoko zaupanje v svojo junško vojsko in v zmago našega orožja, pristavlja objava.

PODPREDSEDNIK ZDR. DRŽAV SE VRAČA

Barranquilla, Colombia. — Podpredsednik Zdr. držav Henry Wallace, ki se je mudil zadnje tedne na potovanju v južno ameriških državah, se je v nedeljo podal na pot nazaj v Zdr. države. Obiskal je skoro vse prestolice južno-ameriških držav, važnejše ustanove, kot univerze, knjižnice, itd. ter imel več govorov, ki so naredili najboljše utise vsepovsod.

ŠVICARSKI ALPINCI

Slika kaže skupino švicarskih Alpincev, ki patrolirajo v Alpah. Kakor zgleda niso bicikli v snegu nič kaj preveč uporabni.

VESTI O DOMOVINI

Italijani bodo izstradali slovenske internirance po koncentracijskih taboriščih. — Za zdravje in zdravstvene razmere teh siromakov ni čisto nič poskrbljeno. — Otroci naglo mrjejo.

Strašno stanje Slovenskih izgnancev

Angleška časniška agentura Reuter je objavila dne 24. marca t. l. naslednje poročilo:

Vesti, ki so jih prejeli jugoslovanski vladni krogi v Londonu, poročajo, da umira v italijanskih koncentracijskih taboriščih vsak dan najmanj po dest otrok od gladi, bolezni in vremenskih nepravil, katerim so izpostavljeni.

Te otroške žrtve pobira smrt iz števila 31.000 izgnanih in deportiranih iz Slovenije; to so žrtve italijanskih okupatorskih oblasti, ki s svojim krutim postopanjem nameravajo zatreti vso opozicijo. V teh taboriščih, ki se nahajajo v Padovi, Trzinu, Rinnacu in na dalmatinskem otoku Rabu, vladajo neizrekljivo grozne razmere; predstavniki cerkvenih oblasti, ki so nedavno posetili omenjena taborišča, so v svojih izjavah potrdili gornje podatke.

Izgnanci živijo noč in dan pod vedrim nebo, obleka so jim raztrgane cunje, a za zdravje in higieno ni nobenih naprav in nobene oskrbe. Dnevna racija hrane znaša po 10 dkg kruha (nekaj čez 3 ounces) in 5 dkg macaronov (malo več nego eno ounce in pol).

V vseh teh taboriščih besni legar, toda zdravnikov in bolnišniške nege ni nobene.

Poročilo dodaja, da so življenjske razmere najstrašnejše v taborišču na otoku Rabu, v katerem se nahaja približno 4.000 žena — med njimi mnogo takih, ki se nahajajo v drugem stanju — in tudi veliko število otrok, od dojenčkov pa do 14 let starosti, ki živijo popolnoma "živalsko življenje".

Poročilo pravi tudi, da skušajo v Padovi do smrti sestradati 3.000 slovenskih kmetov. Narod je poslan v kratkem roku v ta taborišča 2.000 zavej s hrano, toda Italijani so na potu vse pokradli, tako da izgnanci niso dobili ničesar.

(Navedeni podatki, najbolj pa omenjene količine hrane, bodo videti pretirani, ker je težko razumeti, da je v takih razmerah sploh mogoče živeti — opozarjamo na to, da so podatki zanesljivi in da so razmere brez dvoma zares tako strahotne. — Op JIC).

Boji v Jugoslaviji

Ženevski časopis La Suisse je prinesel nedavno naslednji članek o položaju v Jugoslaviji:

"Nobenega dvoma ni o tem, da se nahaja vse osrednje ozemlje, sestavljeno iz bivših glavarstev v Bosni, Hercegovini, Črni gori in Srbiji, ne morja v rokah nekakšnih srbskih guerilcev — kar še vedno misli večina — temveč kompak-

no v oblasti vsaj deloma reorganizirane jugoslovanske vojske, ki je razdeljena v divizije in celo v armade.

"Ozemlje v rokah uporniške vojske, ki se je zatekla v planine in gozdove, je nedostopno za tanke in polno skrivnosti tudi za letalstvo; širina teh osvobojenih predelov je približno 200 km, a razprostirajo se na dolžini od 70 km. To ozemlje vzdržuje vojaško fronto, ki je premična in se naslanja na gorske višine, katere se spenjajo včasih prav do 2.000 metrov. Planinski masivi so presekani z dolinami rek, ki se odteka skozi ozke klanke. Te vrste geografska vrata so prav posebno važna, ker skuša okupator tam prodreti naprej in s svojimi silami pregnati borbene čuvarje te narodne trdnjave.

"Naj omenimo tu dvojico takih točk, ki sta postali središča silnih bitk; reka Una in Sanski most.

"Zadnja poročila, ki so poročala o bojih na onem ozemlju, na katerem zapoveduje jugoslovanski general Mihajlovič, govore o bojih na Hrvaškem v bližini mesta Gornji Lepac. Boji so trajali tri dni in mrtvih je bilo na obeh straneh 1.500. Oddelki generala Mihajloviča prodorajo čisto na ozemlje, ki gre do doline reke Save, kjer rušijo objekte in ustvarjajo zmedo in nesigurnost.

"Druge skupine, katere je težko opredeliti, segajo globoko v notranjost; toda težko je, z gotovostjo reči, dali so vse te aktivke pod skupnim poveljstvom.

"Ena teh skupin se nahaja v Dinarskih Alpah z območjem do dalmatinske obale. Druga je v slavonskih hribih med Savi in Dravo. Oba otoka odpora v osrednjem ozemlju. Vsi skupaj pa rušijo moralno sovražnih armad.

"Partizanski oddelki nastopajo vedno pod geslom presečanja in so zelo delavni."

Jan Masaryk o povojni ureditvi

Londonski radio je dne 5. marca poročal o nekaterih izjavah Jana Masaryka, ki je dejal, da bo večina odločitev glede malih držav padla v zboru velikih članov zedinjenih narodov. Ne le Čehoslovaška, temveč tudi druge vlade zedinjenih narodov v Londonu žele, da njihovi narodi sami odločujejo o povojni ureditvi. Glede Balkana je izjavil, da da je morda res kar se čisto sliši, namreč, da je balkansko ozemlje zaloga smodnika v Evropi — toda to ni krivda le balkanskih narodov, temveč tudi velikih sil. Balkanski narodi so morali že čisto plačati ogromno ceno v krvi za idejo ravnotežja sil na Balkanu.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj,
nedeljkov in dnevoj po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after a holiday.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročninas	Subscriptions
Za celo leto \$8.00	For one year \$8.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanada in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani
kazejo, do kodaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni me-
sec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v
tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne odra. —
Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

ZA ZMAGO PO ZMAGI

Svet mnogo govori o povojnem svetu. Delajo se načrti, dajejo nasveti in prerokuje se to in ono o povojnem svetu. Zanimivo je in potrebno je vse to. Le kdor gradi hišo po premišljenem načrtu, kaj zgradi in še se dogodi, da ob vseh premislekih in previdanjih se store manjše in večje napake. Niti primerjati se pa ne da velike težke naloge — kako urediti povojni svet. Na stotine narodov in dežel z vsemi različnimi jeziki, običaji, navadami ter različnimi potrebami stoji ob tej nalogi in vse kliče po ugodni pravilni rešitvi. Kdo naj vse to reši pravilno in zadovoljivo? Človek?

Človek urejuje svet in samega sebe že več tisoč let. Kako je s to nalogo uspeval, priča zgodovina tisoč let in priča sedanost. Če kje, baš pri tej nalogi mora človek kloniti in spoznati, da je le slab — velik slab — in da je potreben velike pomoči in vodstva od Nekoga drugega, če hoče kake uspehe pri tej nalogi. In ta Nekdo, o katerem zlasti liberalni svet noče slišati ničesar, je dal človeku nasvete in načrte že davno — le človek te nasvete prezira in jih zametuje. Ob vsakem velikem polomu vstajajo voditelji in objavi neke točke, na katerih naj bi se gradil bodoči mir v svetu. V zgodovini se je godilo isto, kakor se je godilo tekom zadnje vojne in zdaj. V zadnji vojni smo imeli Wilsonove točke. Zdaj imamo Atlantski čarter. Idealne so in če bo ureditev povojnega sveta v duhu teh točk izvedena, bo svet mnogo boljši, bolje urejen, kakor je bil. Toda tak čarter, popolni čarter ima svet že od tedaj, ko mu je Mojzes izročil deset božjih zapovedi. Vzemite ta božji čarter, pa primerjajte ob njem vse druge čarterje, ki jih je kdaj izdal kak državnik, ali pa kaka skupina državnikov. Noben čarter dosedaj ne vsebuje bolj popolnih nasvetov in navodil in določb, kakor to vsebuje deset božjih zapovedi. Ljudje in narodi so torej vedno imeli tak čarter, le križ je, upoštevali ga niso, kakor ga ne upoštevajo niti danes. Zato ponovimo: Kdo bo svet uredil pravilno in popolno? Človek?

Obupati pa ne smemo. Za vsakih viharjem napočel lepo vreme. Tudi po sedanjem viharju bo svetlejše vreme, le mi vsi moramo delati v tej smeri. Posebno kristjani, in še posebej katoličani imamo največjo nalogo pri obnovi povojnega sveta. Dokler ne pride v borbi do končne zmage, moramo posvečati vse svoje moči borbi, da pridemo do zmage. Po vojni pa se za nas začne nova vojna, ne vojna s topovi, tanki in letali, marveč delo na duhovnem polju. Ta pa se mora voditi z ljubeznijo, poštovanjem do bližnjega in z vzgledi, da prepričamo svet, da krščanska načela niso prazna peščena podlaga, ampak najkonkretnjša podlaga, na kateri edino se da zidati kaj trajnega, kaj boljšega.

Velika naloga bo to. Le ljudje neodjenljive volje, razumevali krščanska načela poštovanja do bližnjega, jo bodo v stanu sprejeti nase. Mnogi ji ne bodo kos, kakor ji niso bili v preteklosti.

V Nemčiji se je v dobrih desetih letih silno razpaslo nazijstvo, katerega ideologija je vse skozi en sam velik kontrast proti krščanstvu in njegovim načelom. Krščanstvo uči vse skozi ljubezen do bližnjega. Nazij hladnokrvno in premišljeno ubija nedolžne in druge, brez pomisleka. Nazijstvo je moderni barbarizem. Fašizem je prav tak, le da se je prijel bolj bojazljivega naroda. Druge razlike ni.

Pred tisoč leti je imelo krščanstvo pred seboj še bolj primitivne narode, tehnično ne tako razvite. Danes ima tehnično razvite barbarske nazije in fašiste in fanatično vzgojene Japonce. Pred dva tisoč leti je šlo krščanstvo med narode sveta, da jih pridobi za Kristusa, danes po dva tisoč letih ga čaka ista naloga, moderne barbare v svoji lastni sredi in okrog sebe ima za poboljšati, če hoče, da svet ne bo zdrknul v skrajne nižave barbarizma.

Zdaj se bomo z orožjem za zmago v tej vojni nad modernim barbarizmom, po vojni pa bo moralo stopiti v "ofenzivo" krščanstvo, da svet pridobi za Kristusova načela. Krščansko misijonstvo bo imelo največjo nalogo, da popravi to, kar je spridil in pokvaril nazizem in fašizem. Krščanstvo bo moralo stopiti po zmagi z duhovnim

orožjem na delo za svojo zmago. Zato bolj kakor kdaj bo zlasti katolicizem potreboval duhovnih in lajskih misijonarjev. Ogromno bo polje, ali bo tudi dosti delavcev?

VABILO NA VESELICO
JPO-SS.

Denver, Colo.

V soboto, 1. maja zvečer bodo združena slovenska društva v Denverju priredila veliko plesno veselico v Slovenskem Domu na 4468 Washington St. Ves dobiček, ki ga bomo naredili na omenjeni veselici bo obrnjen ubogim siromakom staršem, bratom in sestram v naši mili (sedaj potepani po sovražnikih) domovini kakor tudi v korist SANSa, katerega naloga je, da upliva pri naši washingtonski vladi, da bo po tej vojni naš zaslužnjeni, dobri ter pošteni narod deležen svojih pravic ter upravičen do svobode, katero mi živimo v naši mogočni in svobodni republiki v Zedinjenih Državah Ameriških.

Direktorij Slovenskega Doma je sklenil, da bo dvorana za ta večer prosta in dobilo se bo darila še od trgovcev, da bomo imeli tem večji uspeh. Zato uljudno vabimo vse Slovence in Slovenke v Denverju in okolici, da se te veličavne veselice sto procentno vdeležite.

Bratski pozdrav,
Anthony Jeršin,
preds. št. 21. JPO-SS.

WILLKIE POROČA O SVOJEM POTOVANJU OKOLI SVETA

New York, N. Y.

(Nove knjige — Ocenjuje Stephen Pearce)
Wendell Willkie je spisal knjigo o svojem potovanju okoli sveta to poletje, ki ga je napravil v konvertiranem ameriškem Liberator bombniku, ki je nosil pomembno ime "The Gulliver".

Mr. Willkie poroča prvič v tem novem zvezku o zanimivih in intimnih podrobnostih svojega 49dnevnega potovanja, ki ga je vzel 31,000 milj k glavnim bojiščem demokracije. Povrnili se je iz izrazitim prepričanjem kar se tiče vojne in miru.

"Ako pravim, da mora biti mir osnovan na svetovni podlagi," — Mr. Willkie zaključuje — "menim popolnoma doslovno, da mora obsegati vso zemeljsko kroglo. Kontinenti in oceani so enostavno le deli ene enote, ako se na nje gleda, kakor sem jaz, iz zraka. Angleška in Amerika so deli Rusije in Kitajske, Egipt, Sirija in Turčija, Irak in Iran so tudi deli. In je neizbegljivo, da ne more biti miru za nikak del sveta ako temelji miru niso napravljene sigurni širom vseh delov sveta."

Sedaj je Mr. Willkie zopet iz doma v daljnih delih sveta, da nadaljuje svoje proučevanje sveta v vojnem stanju. Vsak dan navidezno potrjuje prepričanje nominalnega vo-

dje republikanske stranke, da so odgovornosti, ki jih Združene Države predložujejo v svetu po vojni, vsak dan večje.

Knjiga Mr. Willkieja — "One World" — izraža trdno prepričanje, da v svetu po vojni ne more biti nikak manjši deležnik. Poziva na enotnost cilja in na enotnost duha med ZDruženimi Narodi.

Mr. Willkie veruje, da je mogoče priti do večje enotnosti in do boljšega skupnega razumevanja vojnih svrh med Zdrženimi Narodi, predno bo sprožen zadnji strel. Opozarja Ameriko na vitalno vlogo, ki jo bo morala igrati po vojni.

"Amerika mora izbrati eno izmed treh vlog po tej vojni, pravi Mr. Willkie, "ozkorsčni nacionalizem, ki neizogibno pomeni končno zgubo naše lastne svobode; internacionalni imperijalizem, ki pomeni žrtvovanje svobode kakega drugega naroda; ali pa ustvaritev sveta, v katerem bo ena kost priložnosti za vsako pleme in vsak narod. Jaz sem uverjen, da bo "ameriški narod izbral s pretežno večino zadnjo izmed teh vlog."

Willkiejevo potovanje okoli sveta ga je prineslo v intimno dotiko z vojnimi voditelji večine velikih narodov. Srečal je mnogo vodilnih vojaških oseb, kakor tudi civilnih voditeljev vojskujočih se Zdrženih Narodov. Willkie je bil navdušeno pozdravljen povsod. Glasom poročil je napravil posebno globok vtis, ker je potoval kot izredni odposlanec Predsednika Roosevelta. Za mnoge dežele je bil to dokaz ednosti v Zdrženih Državah, ki se je izkristalizirala po japonskem napadu na Pearl Harbor.

Polno dokazov je, da je Willkiejevo potovanje okoli sveta povzročilo Nacijem polno skrb. Na primer, berlinski radio se je pritoževal o njegovi prisotnosti v nevtralni Turčiji. Časnikarji so ga vprašali za njegovo mnenje o tem. Mr. Willkiejev odgovor je bil jasen in primeren: "Rekel sem časnikarjem, da je odgovor enostaven," je Willkie izjavil. "Povabite Hitlerja, naj pošlje na Turško kot zastopnika Nemčije kandidata svoje opozicije."

Willkie poroča, da so problemi, ki so jih nudili Kitajska, Indija in Daljni Vzhod, napravili globok vtis nanj. On opisuje svoj obisk na Generalisima Čang-Kai-Sheka in druge voditelje Kitajske. Njegove reakcije na obisk v Kitajski opisuje takole: "Mi se moramo odločiti, da li moremo kdaj najti boljšega zaveznika v Vzhodni Aziji kot so Kitajci, in ako odgovor pravi da ne, kot sem siguran da bo, potem moramo biti pripravljene iz-

polniti obveznosti zaveznika. Te obveznosti bodo vključevale gospodarsko sodelovanje in sedanje vojaško pomoč. Ali ne vključujejo tudi obveznosti razumeti Kitajce in njihove probleme. Vera Kitajcev v fine fraze in protestacije precej gineva. (WILLKIE REPORTS ON HIS WORLD TOUR).

C. C. A. U.

PRIŠEL DOMOV RANJEN
Cleveland, O.

Pred kratkim se je povrnil iz Afrike slovenski fant vojak Andrew Schuster. Star je 23 let. Njegovi starši stanujejo na 1131 Norwood Rd. V bojih v Severni Afriki je bil trikrat ranjen. Zadele ga pa niso nemške ali italijanske krogle, temveč francoski šrapneli. Ko se je naše vojaštvo izkrcalo, ga Francozi niso sprejeli prijateljsko, temveč so ga začeli obstreljevati s topovi. Tozadeno razmerje se je seveda hitro izpremenilo, vendar ti, ki so bili pri tej priliki ranjeni, pač ne morejo imeti Francozov v prijetnem spominu. Med temi je tudi naš Andrew.

Ko je bil zadet, se mu je posrečilo zvečti se v jama, ki jo je izkopal francoski izstreljek. Pravijo, da topovska krogla nikdar ne pade dvakrat na popolnoma isto mesto. V tej luknji je ležal neprestano celih osem ur, preden so ga drugi našli in spravili na varno. Sam si ni mogel več pomagati, ker nobene noge ni mogel čisto nič premakniti.

Andrew pravi, da so francoski letalci obstreljevali Amerikance s strojinami in da so streljali celo na ameriške ranjence. Že pot v Afriko ni bila nič kaj prijetna, pravi Schuster. Nemški submarini so napadli ameriški transport, vendar pa njegova ladja k sreči ni bila zadeta.

Za svojo hrabrost bo prejel visoko odlikovanje. V armado je vstopil v januarju 1941. Prej je bil zapslen v Norwood gle-dišču. Sedaj bo moral vsaj pet mesecev prebiti v neki washingtonski bolnišnici.

Poročevalec.

NARODNO BLAGO

Naslednja domača pesmica, ki jo je poslala Mrs. Ivana Kršul iz Pittsburgha, izgleda kot pristna stara narodna pesmica.

Pastirček sirotek

En pastirček kravce pase
Na zelenem travniku.
Mimo pride mlado dekle,
Ga pozdravi prav lepo.
"Kaj pastirček tukaj delaš,
Doma pa ohcet imajo!"
Ko pastirček dam prižene,
Svate ga pozdravljajo.
On pozdravi vse te svate,
Svoje matere pa ne.
Svate so ga pa vprašali:
"Ktera mati tvoja je,"
"Mati moja je letista,
Ki zelen venc na glavi ima."
"Če sem jaz le tvoja mati,
Naj se venec spremeni!"
Komaj mati to izreče,
Bil je venec ves goreč.
"Vi niste imeli samo mene,
Ste imeli sinčke tri.
Prvega ste v vodo vrgli,
Da se v vodi vtonil je,
Drugega ste praščim vrgli,
Da so ga raztrgali.

Mene ste pod klado djali,
Pod to klado bukovo.
Vse dobro vem, kaj ste govorili,
Ko ste me pod klado djali:
"Mrzli veter naj te spremi-
lja,
Marija mati naj tvoja bo!"
Tako ste mi govorili,
Ko ste me pod klado
djali."

RAZNO

KAKO DOLGO ŽIVE ŽIVALI

Muha enodnevnica živi samo 24 ur, majski hrošč 6 tednov, metulj 2 meseca, bolha (da bi jo kolkla!) tudi 2 meseca, muha približno 3 mesece, mravlje in ščurki po eno leto, zajci od 6 do 10 let in prav toliko časa tudi ovce, slavec 12 let, volk 12 do 15 let, kanarček 15 do 20 let, pes od 15 do 25 let, govedo 25 let, konj 25 do 30 let, orel 30 let, jelen 35 do 40 let, lev in medved do 50 let, krokar 80 let, slon, želva, papiga in karp pa po 100 let.

Kakor torej vidimo, je dolgo življenje pri živalih zelo različna.

Vojska in mornarica sta zaprosili Rdeči Križ za 4,000,000 darov krvi v l. 1943. Iz njih se pripravi plazma, ki se rabi za transfuzije krvi. Za to in druga vojna delovanja Rdečega Križa treba milijonov dolarjev. Prispevajte! Postanite darovatelji krvi in darujte za vojni sklad Rdečega Križa za l. 1943.

Ko so se miši zaredile v novo zgrajeni vojašnici blizu Denverja, se je tamošnja oskrbovalnica Rdečega Križa lotila tudi tega posla in odpravila zalego s pomočjo mačk.

RAJE V SMRT, KAKOR PA PRELOMITI SPOVEDNO MOLČEČNOST

(Nadaljevanje z 1. strani)

spovedno molčečnost. Ko je bilo ugotovljeno kdo je izvršil umor so hitro poslali vest v Sibirijo in naročilo da se reši zaprtega župnika. Toda prepozno je bilo, malo prej je stari župnik umrl kot žrtev spovedne molčečnosti."

Drugi slučaj: "V Parizu je bil poklican v temni noči k bolniku duhovnik. Ko je vstopil v kočijo so mu zavezali oči in ga po ovinkih vozili sem in tja, da ja ne bi vedel kam gre. Pripeljaljo ga v neko tajno hišo. Tam je spovedal nekoga človeka. Po opravljeni spovedi, ga maskirani možje zopet zvežejo in so ga odvedli v pritličje. Tam mu nastavijo revolverje in groze da ga ubijejo, če jim ne pove, kaj se mu je bolnik izpovedal. Duhovnik jim odgovori: Dobro, dajte mi dve minute časa, da priporočim svojo dušo Bogu, potem sem pa pripravljen, da umrjem, ampak kar mi je bilo povedanega pri spovedi, pa ne boste nikoli izvedeli.

Možje so pobesili revolverje in mu dejali: Prost si, ker vidimo, da niti smrt ne more dobiti iz tebe. spovedno tajnost. In odpeljali so ga po skrivnih potih zopet nazaj na njegov dom."

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki.

Nesreča

Pueblo, Colo. — Miss Dorothy Grebenc, 1228 Berwind, si je zlomila roko. Je že delala v tovarni, pa se je doma ponesrečila. Njena mati, Mrs. Angela Grebenc, je doma iz Dobregopolja in ima dva sinova v armadi. Nesreča res nikoli ne počiva. Dekletu želimo, da bi se kmalu pozdravila. — J. M.

Hčerka Majda

New York, N. Y. — Uredniku slovenskega vestnika Jugoslovanskega Informacijskega Centra v New Yorku, g. Zdenko Sajovicu, se je rodila dne 14. aprila zdrava in krepka hčerka Majda. Čestitamo! — Sylvia Krajec.

Potreben počitka

Chicago, Ill. — Rojak John Fale, ki je bil svoj čas v stari domovini čevljarški mojster, je tukaj med depresijo otvoril popravilnico čevljev v pritličju svoje hiše na 1937 W. 22 Pl. in si je polagoma nabavil vse potrebne stroje. Rokaji in rojakinje pa svojo bolno obučo kaj radi k njemu nosijo, ker dobro jo popravi in prav zmerno računa. Vsa ta leta dela vsak dan, največkrat se pozno v noč, sklonjen v svoji delavnici. Sedaj pa mu je zdravnik naročil, da mora za nekaj časa vse pustiti in se dobro izpočiti, ker ga je čezmerno delo preveč izčrpalo. Vsi mu želimo, da bi se čim prej zopet okrepil, in se tudi bo, ker je trda slovenska grča.

Ogenj

Geneva, O. — Pred dobrim tednom je nastal ogenj v gospodarskem poslopju rojaka Antona Koščika, južno od Geneve. Zgorel je hlev, garaža in mnogo gospodarskega orodja. Škoda je precejšna.

Amerika čimdalje bolj upošteva našega rojaka

New York Post je 10. aprila priobčil nasvet in resolucijo, naj se v korist naših vojnih prizadevanj in vnanje politike ter za ohranitev in razširjenje demokracije po svetu ustanovi posebni prostovoljni državni department, v katerem naj bo naš rojak Louis Adamič poslanik za Jugoslavijo in Grčijo. V reviji "Time" pa piše armadni letalski častnik Z. D., Cornelius J. Dwyer, 12. aprila, naj bi Zavezniki najmanj za dobo 20 let po končani vojni kontrolirali vse šole Osišča potom Adamičevega načrta, da bi poslali na Nemško lojalne ameriške učitelje nemškega porekla, v Italijo italijanskega itd. To stopanje bi izzvalo najmanj slabe volje med domačim prebivalstvom posameznih dežel. Vzgojna preosnova pa bo potrebna v povojni Evropi, drugače ne bo trajnega miru.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI

TARZAN (693) ČEKANI IN KREMLPIJI

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko so ga tako štirje levi obkolili, je Tarzan zavil na drugo stran. Pa tudi s tiste strani sta prišla dva.

Opitji mož je bil popolnoma obkrožen. Ker je bilo tako malo divjadi, so se divje zveri navdile loviti v krdelih.

Medtem, ko so Tarzanu grozili čekani in kremplji, so bili njegovi varovanci v skrbeh, ker ga še vedno ni bilo nazaj.

"Bogve, kaj se je pripetilo," je premišljevala mamica Akers; "brez Tarzana nas ne čaka drugega, kakor konec!"

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk:

TEDENSKI KOLEDAR

2. Nedelja — Bela nedelja.
3. Ponedeljek — Najdba sv. Križa.
4. Torek — Florijan, muč.
5. Sreda — Pij V.
6. Četrtek — Janez Damašcan.
7. Petek — Stanislav.
8. Sobota — Monika, vdova.

PRVA NEDELJA V MAJU

"Kdor zapovedi moje ima in jih izpolnjuje, on je ta, ki me ljubi (Jan. 14,21)".

Nihče ne ljubi, česar ne pozna. Nekaj poznanja je treba, da je ljubezen mogoča. Poznanje pa nikakor ni vse in pri golem poznanju ne sme ostati. ako naj bo ljubezen prava. Poznati Boga in ga pripoznati je podlaga. Ampak to ni ljubezen, le temelj ljubezni je. Poznanja in spoznanja niti zavrženim duhovom ne manjka, ljubezni pa ti nesrečni duhovi ne poznajo, ker prav radi poznajo, da je Bog vse ljubezni vreden, so polni večnega obupa, ker so izgubili Boga, in s tem izključili vsako ljubezen. Vsak spomin jim poudari obup nad izgubo, da za trepetajo v pač peklenskem srdcu. Poznanje se mora strinjati z ravnanjem, kakršno prava ljubezen zahteva.

Dosti osodne prevare je tudi, ker mnogi smatrajo ljubezen kot izraz nekih sladkih in prijetnih občutkov. Kar cedi jo se od — ljubezni, pa prav

nobene ljubezni ni poleg, ker sladki občutki so prijetni le njim samim. Ljubezen je trša od smrti, ker za to življenje je le trda ljubezen prava ljubezen, čim trša tem boljša. Sladka in prijetna bo ljubezen šele v drugem življenju, obstajala bo iz samih blaženih in blažilnih občutkov, ker onkraj tega življenja ljubezen ne bo poznala nobenih dolžnosti, v tostranskem življenju pa ni ljubezni brez obveznosti, in goli sladki občutki niso znamenje ljubezni, le trda in dosledna dela.

Poznamo svetnike, katerih življenje je bilo podobno kiselici, vse jim je bilo zoperno in bridko ko žolč, pa so bili velikani v ljubezni, in najdemo se taki, ki se kar cedijo od sladke ljubezni, pa ni nobene ljubezni poleg, le neki občutki, luščine brez zrna, obod brez jedra.

Trda ko smrt mora biti tvoja ljubezen, grenka ko žolč, ne sladka, potem bo prava.

BARAGOV SVETILNIK

Promotor.

V Emaus.

Gremo v Emaus, smo dejali včasih, ko smo se obiskovali prijatelji in sorodniki velikonočne dni. Takrat je bil velikonočni ponedeljek — še praznik, celo zapovedan praznik. "V Emaus" smo hodili zato, ker nam je bil v mislih evangelijski velikonočni ponedeljek. V tej deželi ga pa menda poprečen kristjan nikoli ne sliši. Da oživimo spomin na tisti lepi in globoko pomenljivi evangelijski, naj ga prinese Baragov Svetilnik enkrat za spremembo. In ker ni dovolj dolg za ves Svetilnikov prostor, naj pride vanj tudi List ali Berilo iz Apostolskega dejanja, da bo kar v redu "po cerkveno".

Berilo iz Apostolskega dejanja deseto poglavje, od sedemindesete do tridesete vrste (10,37-48):

Tiste dni je stal Petros sredi ljudstva in govoril: Moje bratje! Vi veste, kaj se je zgodilo po vsej Judeji; začeli so v Galileji, po krstu, ki ga je ožnanjeval Janez; kako je Bog s Svetim Duhom in močjo mazilil Jezusa iz Nazareta; in hotel je (Jezus) od kraja do kraja, dobre deli in ozdravljati vse od hudice nadlegovane, ker je bil Bog z njim. In mi smo pričeli vsega, kar je storil v judovski deželi in v Jeruzalemu; in obesili so ga na les in umorili. Tega je Bog ožbudil tretji dan in dal, da se je prikazal ne vsemu ljudstvu, ampak od Boga prej izbranim pričam — nam, ki smo z njim jedli in pili potem, ko je bil od mrtvih vstal. In ukazal nam je, naj ljudstvu oznanjemo in pričamo, da je On tisti, ki ga je Bog postavil za sodnika živim in mrtvim. Temu dajejo pričevanje vsi preroki, da dobe v Njegovem imenu odpuščanje grehov vsi, kateri vanj verujejo."

Evangelijski svetega Luke, štiriindvajseto poglavje, od tridesete do petindesete vrste (24,13-35). Tisti čas sta šla dva izmed Jezusovih učencev,

prav tisti dan v trg, ki je bil šestdeset tedaj od Jeruzalema, po imenu Emaus. In razgovarjala sta se o vsem tem, kar se je bilo zgodilo. In zgodilo se je, ko sta se pogovarjala in izpraševala, se je Jezus približal in šel z njima. Njune oči pa so bile zadržane, da ga nista spoznala. In rekel jima je:

Kaj so ti pogovori, ki jih grede imata med seboj, in sta žalostna?

In odgovoril mu je eden, z imenom Kleofa, in rekel:

Si li ti sam tujec v Jeruzalemu in ne veš, kaj se je zgodilo v njem te dni?

In rekel jima je: Kaj?

In rekla sta:

O Jezusu Nazareškem, ki je bil prerok, mogočen v dejanju in besedi, pred Bogom in vsem ljudstvom; in kako se ga izdali naši veliki duhovniki in prvaki in obsodbo na smrt, in ga križali: Mi smo pa upali, da je on tisti, ki bo Izrael odrešil; vrhu tega je pa danes tudi tretji dan, kar se je to zgodilo. Pa tudi nekaj žen izmed naših nas je ostrašilo, ki so pred dnem bile pri grobu, pa niso našle njegovega telesa, ter so prišle in rekle, da so tudi prikazen angelov videle, ki so dejali, da živi. In nekaj naših je šlo k grobu, in so tako našli, kakor so bile žene pravile — njega pa niso našli.

In On jima je rekel:

O vi nespametni in kesnega srca za verovanje vsega tega, kar so govorili preroki! Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel in tako šel v svojo slavo?

In začel je od Mozesa in vseh prerokov in jima razlagal, kar je bilo o njem v vseh pismih. In približali so se trgu, kamor so šli; in On se je delal, kakor da bi hotel dalje iti. In silila sta ga, rekoč:

Ostani z nama, ker se mračni in se je dan že nagnil.

In šel je z njima noter. In zgodilo se je, ko je bil z njima pri mizi, je vzel kruh, blagoslovil, ga razlomil ter jima,

dal. In odprle so se jima oči in spoznala sta ga. In-On jima je izginil izpred oči.

In sta rekla med seboj: Ali ni bilo najino srce goreče v naju, ko je med potjo govoril in nama pisma razkladal?

In vstala sta tisto uro ter se vrnili v Jeruzalem; in našla sta zbrane enajstere in tiste, ki so bili z njimi; in ti so rekli:

Gospod je res vstal in se prikazal Simonu.

In ona sta pripovedovala, kaj se je bilo na potu zgodilo in kako sta ga spoznala pri lomljenju kruha.

Tisti čas je stal Jezus sredi svojih učencev in jim rekel: Mir vam bodi, ne bojte se!

Prestrašili so se pa in zbaliter so mislili, da duha vidijo.

In rekel jim je: Kaj ste prestrašeni in zakaj take misli navdajajo vaša srca? Poglejte moje roke in noge, da sem res jaz; potipajte in pogledajte, saj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da imam jaz.

In ko je to izgovoril, jim je pokazal roke in noge. Ker pa od veselja še niso verovali in so se čudili, je rekel:

Ali imate kaj jesti?

Oni pa so mu ponudili koš pečene ribe in sat medu. In jedel je vpricho njih ter vzel ostanke in jim dal. In rekel jim je:

To so besede, katere sem vam govoril, ko sem bil še z vami, da se mora vse dopolniti, kar je pisano o meni v Mozesovi postavi in v prerokih in psalmih.

Tedaj jim je odprl um, da so razumeli pisma. In rekel jim je:

Tako je pisano in tako je bilo treba Kristusu trpeti in tretji dan vstati od mrtvih in oznanjati v njegovem imenu pokoro in odpuščanje grehov med vsemi narodi.

Po besedah svetega evangelija naj nam Bog odpusti naše grehe!

Zdaj sledi pridiga. V Svetilniku je ne boste brali. Tudi slišali je ne boste z ušesi svojega telesa. Lahko jo pa slišite z ušesi svoje duše, če ste list in evangelijski premislekom prebrali. Hočem reči: Pridigo si sami naredite!

Slika kaže, kako je neki truk obliči v blatu nekje v Guadalcanalu. Med tem, ko so fantje čakali pomoči, eden izmed njih igra na klavir, ki so ga vozili na truku, ki je obliči v blatu. Drugi okrog njega pa veselo prapevajo.

TO IN ONO

PARNIK ZADEL V JAMBORNICO IN JO POTOPILO

Halifax, Nova Škotija. — Jambornica ali škuner Flora Alberta je bila včeraj potopljena, ko je zadel v njo večji tovorni trgovski parnik. Zadel je s tako silo po noči, da jo je prebil na dva dela. 21 oseb od 28, ki so se nahajale na jambornici je pogrešanih. Najbrže so spali, ker nesreča se je dogodila ponoči in prizadeti niso imeli tako nobene prilike, da bi se rešili.

ODKOD IME ŠTAJERSKA

Ko so Nemci po zmagi nad Madžari sredi 10. stol. zopet zavladali slovenski zemlji, so okrog stare slovenske Karantanije uradili več mejnih krajin v varstvo pred ponovnimi madžarskimi navali. Ena od teh je bila tako zvana Karantanska krajina ob srednji Mu-

ri in njenih pritokih do Kozjaka in Radgone na jugu. Ko je sred 11. stol. dobil to krajino v oblast neki Otakar iz Traungana v sedanji Gornji Avstriji, ki je imel tudi grad Steyer ob Anizi, se je začela njegova krajina ali marka imenovati "Steyermark", to je štajerska marka ali kratko Štajerska.

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

DR. JOHN J. SMETANA
 Pregledanje oči in predpisanje očal
 23 LET IZKUŠNJE
 OPTOMETRIST
 1801 So. Ashland Avenue
 Tel. Canal 0523
 Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

VSAKO MINUTO

se porajajo razne novice po vseh delih sveta, po naših slovenskih naselbinah, itd. Vi gotovo hočete važne novice izvedeti. Kako?

VSAK DAN

v lepem in slabem vremenu, pomladi, poleti, v jeseni in pozimi, prinaša vam vesti in novosti iz vseh delov sveta, pouk in informacije ter zabavne povesti in romane in drugo zanimivo berilo dnevnika

Amerikanski Slovenec

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILL.

Naročnina stane \$6.00 letno; polletno \$3.00. — Za Chicago, Kana-do in inozemstvo \$7.00 letno; polletno \$3.50.

NAROČITE SI TA ZANIMIVI SLOVENSKE DNEVNIK!

ZAPISNIK

II. seje izvršnega odbora Slovenskega ameriškega narodnega sveta

(Dalje)

Zapisnikar in pomožni tajnik br. Kuhel poroča ustmeno o sledečih zadevah: Razposlal je pozive na organizacije za takojšnjo finančno pomoč SANSu in za moralno oporo pri ustanavljanju podružnic. Upravni urad ni prejel do sedaj nobenega uradnega odgovora, razen kar se je čitalo v zapisnikih. — Pisal je tudi gl. odboru SNPJ in JSZ glede fonda JRZ, katerega preostanek se naj bi po na kongresu sprejeti resoluciji prenesel v blagajno SANSa. Tudi na ta pisma ni prejel uradnih odgovorov ali obvestila o zaključku poverjenstva JRZ. — Po prejetjem zaključku se je v Chicago odprl upravni urad na naslovu 3935 W. 26th St., sestoji iz treh sob in najemnina stane \$50 mesečno. Nekaj opreme, pohištva in pisarniških potrebščin je že kupljenih, potrebiti pa bo treba še nekaj denarja, predno bo urad odgovarjal potrebam. Pisarniško delo vodi Zvonko Novak, katerega plača znaša \$35.00 tedensko. Redna služba mu ne dopušča, da bi mogel čez dan posvetiti toliko časa temu delu kot je potrebno; samo korespondenca med člani odbora mu jemlje vse proste ure. Ko se delo SANSa še bolj razvije, bo treba nastaviti v urad osebo, ki bo posvetila ves svoj čas samo temu delu. Podružnic je ustanovljenih 12, večje-ga gibanja v tem oziru pa pričakuje, ko bodo društva prejela okroglično predsednika. Pripravljeni so tudi provizorična pravila za podružnice, katera pa morajo biti najprej pregledana in odobrena od tega odbora, predno jih moremo razposlati. Ravno tako je potrebno sestaviti pravila za ta odbor. — Priporoča, da v bodoče politični tajnik vodi vse

priprave v zvezi z deputacijami da se ne bodo pojavljale nerednosti in kratil čas. Istotako se naj politični tajnik v bodoče obrača naravnost do predsednika v vseh zadevah, ki se tičejo uradov političnega tajnika in predsednika. — Nadalje poroča, da se je vršilo med člani odbora glasovanje o resoluciji glede Slovenskega dneva, katero je sprejela Slovenska ženska zveza in ni bilo ugovora proti sprejemu te resolucije. Glasi se:

"Ker je naše žensko srce že od narave bolj sprejemljivo za vsako bolečino, zato tudi nihče z ubogim slovenskim narodom v njegovi strašni nesreči tako živo ne čuti njegove bolečine, kakor me ameriške Slovenke, —

Zato Slovenska ženska zveza v imenu vseh svojih tisočih članic apelira na SLOVENSKE AMERIŠKE NARODNE SVET, da proglasi letošnjo svetno nedeljo za SLOVENSKE DAN, praznik našega narodnega žalovanja in sočustvovanja z narodom doma."

To nedeljo bo poteklo dve leti, odkar se je pričela strašna nesreča Slovenije. Ta dan naj bi slovenska srca tu v Ameriki obhajala kot dan žalosti pa tudi kot dan sočustvovanja z našo rodno domovino, posebno pa kot dan dela za njega rešitev. Vse slovenske naselbine naj bi imele različne prireditve, ki bi dale krepkega izraza naši bolečini pa tudi naši volji narodu pomagati, kolikor moremo. Način praznovanja si naj vsaka naselbina določi sama."

Poročilo pomožnega tajnika se vzame na znanje.

(Dalje prih.)

DRUŠTVO SV. VIDA

Itev. 25, KSKJ.
 CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942:

Predsednik: Anton Strmisa;
 Tajnik: Jos. J. Nemanich,
 1145 East 74th Street
 Blagajnik: Louis Kraje.

Društvo zbora vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Assessment se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli dolet; v mladinski oddelci pa od rojstva do 16. leta.

Pristopite k
DR. SV. JOZEFA,
 šte. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik.
 JOSEPH ZORC, tajnik.
 1045 Wadsworth Ave.,
 No. Chicago, Ill.
 ANTON BESPALEC, SR., blag.

Michael Trinko
 in Sinovi

PLASTERING and PATCHING
 CONTRACTORS
 Pleskarji in popravilci ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago
 Telefon Canal 1880

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovincem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

Hlapec Jan

Stijn Streuvels

Kar se je tikalo druge prošnje, naj skrbi za otroke, ni vedel kaj. Vse, kar je mogel storiti, je bilo, da je pridno delal, da niso bili lačni. Najemnik je točno plačeval z denarjem, ki je ostal še od prodaje.

“Če boš tako vzdržal tako dolgo, dokler ne porabiš te vsote, bodo fantje že tako zrasli, da bodo služili hrano zate.”

Ta izrek mu je bil kot sveto prerokovanje, v katero je veroval; bil je na dnu srca srečen, ker je že tako dolgo dobro šlo. V dveh točkah je bil torej miren in sam s sabo zadovoljen.

Kar ga je sicer imelo, je bila le žalost, da nima nič opravka s konji. Za vse drugo se ni zmenil. Obleka mu je razcefrano visela na suhem telesu. Ni videl, kako ga je težko delo postaralo in da mu kosti štrle kakor suh les pod nagrbčeno kožo. Ker je ostal zdrav, mu ni prišlo na misel, da se njegovo telo izčrpa in da bo nekoč pri kraju.

Vina je bila mrtva, tega je bila kriva usoda, nesreča, ki je nenadno presekala njegovo življenje. Sam pa mora vzdržati dlje. Na konec ni mislil; bil je še v megli neznanja dalje. Računal je že, da bosta najstarejša sina kaj kmalu hodila z drugimi v opekarno in služila denar. To je bilo vse, kar je od bodočnosti imel jasno pred očmi, in to je bilo dovolj, da se je pomiril.

Z odhodom fantov so se bavile njegove misli, ko je z vso silo vihtel težke vile. Naglajal je gnoj na kola, ki jih je bilo treba Dolfu samo odvažati. Dežja, ki ga je pral po glavi, po ramah in po sklonjenem hrbtu in premočil njegovo telo za ves dan, ni čutil. To je šlo že nekaj tednov tako; zemlja je bila vsa prepojena in ni več požirala vode, ki je prihajala vsako pot, kadar se je spet utrgal oblak. Dež je bil v potokih; tu in tam je kak dan ponehal, potem pa je neprenehoma lilo naprej, ne da bi hotelo biti konec. Slabo vreme se ni zmenilo, da je v nevarnosti žetev in sploh vse, kar je med poletjem kmetu zrastle. Nič ni pomagalo, da so kmetje tožili o stiski in da so se bajtarji izpraševali: kaj bomo pozimi jedli? Deževalo je in deževalo. Potrti, ne da bi si vedeli pomagati, in vsi čmerni so se ljudje zavlekli v hiše. Nikjer ni bilo upanja, da bo kaj bolje, in nebo je ostalo zaprto. Poljski delavci so morali delati v mokrem naprej, da so spravili napol pokvarjene pridelke pod streho. Sklanjali so glave, da ne bi več videli grdih oblakov. V odmoru med obedom so se pogovarjali mrko in na kratko o žalostni škodi. Krompir, ki so ga pobirali, je bil gnil in žito na polju je bilo zbito, preden je dozorelo, tako da kmet ne bo našel niti slamnate bilke. Vorster je stal z nagubanim čelom, z rokami v hlačnih žepih pri oknu in stiskal ustnice.

Jan je gledal nesrečo z mirno ravnodušnostjo. V njem ni bilo nič več pravega poljedelca. Pazil je samo na svoje delo in se ni brigal za sušo ali za vlago. Misli je samo na konje. Morda se bo Dolfu stozilo, da bi teptal po razmeščanih tleh in delal z vprego po blatu. In na skrivaj si je želel, da bi deževalo kar naprej.

Tako je preteklo usodno poletje in kar so ljudje dobili s polja, je bilo gnilo in preperelo. Hrana se je takoj nedosežno podražila. Povsod je vladala velika revščina. Kaj bo na zimo, si kmetje niso upali misliti. Zdaj pa zdaj se je vreme zjasnilo in

nastopilo je nekaj suhih dni. A prihajale so vedno nove ujme, ki so nosile nesrečo; in nekega dne je pritisnil mraz, tako, da je nenadno do kraja zmrznilo vse, kar je bilo nepokvarjenih pridelkov še zunaj.

Ko je prišla zima, je Vorster odpustil vse delavce, ki jih je mogel pogrešati. Jan je sedel v tkalnico in marljivo delal, dokler ni dovršil velikega kosa. A ko so fantje odnesli platno v mesto, je bilo že dosti tkalcev pred njim tam in so pobrali vsa naročila. Otroci so se torej vrnili, ne da bi prinesli eno samo naročilo za novo delo.

Jan je obstal z utrujenimi rokami in je čutil, kako se širi nađenj strašna tema. Na njegovem majnem kosčku zemlje je bilo tako kakor povsod: vse je bilo namočeno in gnilo. Druga leta je imel polno klet krompirja in od Vorsterjevih je dobil žita po zmerni ceni, ki so mu jo odtegnili pri mezi. Zdaj pa je moral jemati denar iz hranilnika in kar je potreboval, se je komaj dalo kupiti. Ni si upal jesti, a fantje so ga željno gledali in prosili še. Lepi mirni čas je minil in on ni imel nikogar več, ki bi ga mogel prositi sveta. Brž ko so dečki dobili jesti, so pozabili na vse skrbi; potem so glasno prepevali svoje pesmice in divjali okrog po lokah. Niso slutili, kake dragocenosti so vtikali pri obedih v usta. V Janovi glavi je bila velika zmeda; ni mogel več misliti, videl je, da je od vseh strani zaprt, zazidan, in nikjer ni mogel najti izhoda. Spominjal se je Vine, začel moliti in velel tudi otrokom, naj molijo. A pol očenaša je brez misli zrl v plamenčke gorečih sveč; njegovo zaupanje v Boga je izginilo in še preden je domolil, ga je spet popadel obup. Tekel je pred hišo in z zmedenimi pogledi strmel čez zapuščeno pokrajino, ki si je od počivala od dela in rasti. Vtaknil je roke globoko v hlačne žepa in postopal okoli domačije in upal, da bo morda le kaj ujel.

Samo Dolf je živel ko prej. Imel je svoje konje in topli hlev. Zvižgal je in pel in ni imel nič skrbi. Bil je preskrbljen in na varnem pred vsemi zimskimi stiskami, ki so vladale nad deželo. Jan je šel spet domov ter se zapredel s svojo grizočo bolestjo. Bil je pri kraju s svojo močjo! Poskusil je, da bi fantom dajal samo pol prejšnje hrane ter se sam vadi postiti, da bi varčeval z Vinim denarjem. A ni nič pomagalo; ni mogel več. Videl se je že, kako brez hiše, brez ležišča v bedi poginja. V svoji pobitosti je poiskal Dolf. Našel ga je pri toplem ognju in otroci so se igrali s kruhom, ki ga niso pojedli. Jan je bil molčec in si ni upal govoriti o svojih skrbih. Dobro mu je delo, da je sedel ob toplem ognjišču, zakaj pri njem doma od mraza ni bilo moči vzdržati. Tu je čutil, da postaja spet človek; Dolfova vesela zgovornost je pregnala vse njegove skrbi. Hlapec se ni brigal za nobeno stisko.

“Če nam začne trda presti, bo moral pač gospodar pomagati. Po nas je vse dobil in ne terjamo preveč, naj od njega živimo. Če ne, ga pustimo — presneto razaj — kar na cedilo!”

Ko je Jan nazadnje potožil svojo stisko, je Minna jezno vzkliknila:

(Dalje prih.)

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe, kakor koli obsega. Sprejemamo velika dela kot grajenje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila, nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Nasvete, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno. Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti lasten dom, lastne hiše, kar napravimo vam mi za zmerno nizko ceno.

Pokličite nas na telefon
Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu
3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam
in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporni organizacija
v Ameriki... Posluje že 50. leto.
Članstvo: 38,400 Premoženje: \$5,100,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštenu in nadosolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti. K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje. K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če te niso član ali članica te močnega in bogate katoliške podporni organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPU
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

KRASNA ZGODOVINSKA SLIKA

Velikost 16 1/2 x 12 1/2

Tiskana v večih barvah. Sredi je v vencu sedanjí predsednik Zdr. držav Franklin D. Roosevelt. Okrog in okrog so slike vseh dosedanjih predsednikov Zdr. držav podpisani s njihovimi lastnoročnimi podpisi. Pod predsednikovo sliko vihra v vežru ponosno zvezdasta zastava. Pod zastavo je spominska plošča in na nji tiskano v okrajšavi latinska pravica in svoboda. Slika je v okvirju in v okvirju steklo. Ta slika je lep kras in zgodovinska pomenljivost za vsak ameriški dom. Ker nas naši naročniki za njo poprašujejo, smo jih že nekaj dobili.

Slika stane \$1.50 brez pošiljatenih stroškov.

Pošiljaten strošek plača vsak prejemnik sam, ko se mu dostavi sliko po Expressu. To naj vsak, ki bo naročil sliko, vzame na znanje, in dokler saloga traja s njimi lahko postrežemo onim, ki si jo želijo.

Naročilo je pridjati potreben znesek in ga poslati na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

“Amer. Slovenec” je vez, ki Biti brez slovenskega lista v družji ameriške Slovence od teh časih se pravi biti brez zveze s svojim narodom.

Pisano polje

J. M. Trunk

Ali pride zopet do tiste — avstrijske robe? — Austrian. Opletaj se zlomka z vsemi štirimi, ne gre, vedno ostaneš — Austrian, in v očeh nepoučenih, in takih je 99 odstotkov, ostaneš — Nemec. Tako je tukaj v Ameriki, tam morda še slabše, dasi bi se bilo po zadnjih 20 letih lahko marsikaj izpremenilo. Duh se drži ljudi kakor duša telesa dokler je človek pri življenju. Najmanj bi pomagala kaka jeza. Tupatam te kdo flikne, podrega pod nos radi tiste avstrijske žavbe. Kaj boš? Nekdo je prišel od tam blizu hrvaške meje, nekaj nemških kletvic je nekje vjel, pa se je med Amerikanci postavil za Nemca! Slovenec, morda celo Jugoslovian...? Nak, duh se ljudi drži kakor klop kože.

Ta avstrijska žavba zopet nekaj straši. Poučeni opravičeno protestirajo, ker žavba sega prav v najvišje vladne kroge. Ni brez nevarnosti. Ampak je tudi dosti zatelebljenih krogov med nami samimi, ki skoroda vzdihujejo po tisti avstrijski žavbi. Kakega cesarja sicer odklanjajo, pod republiko bi pa bilo baje naravnost rajsko zopet, ako bi bilo — avstrijsko.

Jeza nič ne pomaga. Včasih pa le tudi pod to avstrijsko firmo nekaj vjameš.

Austrian si, nič ti ne poma-

ga, torej Nemec. Ali razume-te? Prideš slučajno med res nemške kroge, kakršni se najdejo v Ameriki, in Nemec se nikoli ne izgubi, če se tako slabo mlati že pozabljenemu nemščino, v mišljenju ostane stari Nemec. Med te kroge prideš in — Nemec si med Nemci, ni treba Nemcem držati jezika za zobmi, lahko usta povejo kakor čuti srce. Ali razumeš?

Odkrito govorijo, izveš vso resnico, saj si le eden izmed njih. Je celo interesantno, ako ti jezik neprevidno ne skoči čez ograjo zob.

Nekdo izhaja iz krogov prusovskega militarizma. Ni ma sablje, ampak poln je tistega osornega prusovskega duha, ki poleg sebe ne pozna nikogar. Tam pri Harkovu se je nekaj obrnilo, Rusi so morali nazaj. Hardinohamol, se režejo usta do ušes! “Buben, nur druff!” Najraje bi videl, da bi bili ti “Buben” že davno vse Ruse do zadnjega deteta pobili. To izveš, ako se diš kot Austrian med prusovskimi Nemci v Ameriki. Nihče se ne zmeni, ali gre za pravico ali krivico, za prusovski germanizem gre, in če ta zmaguje, je veselja na koše.

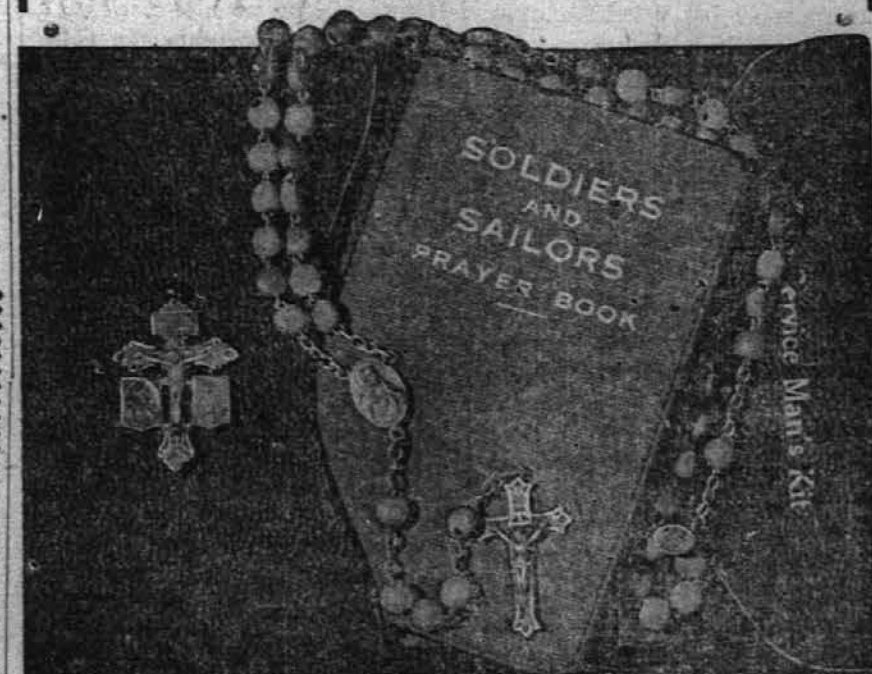
Ne jezi se, da moraš biti Austrian, marsikaj izveš pod to žavbo, in bolj pravilno lahko presodiš, kako se zemlja ali svet suče, kadar gre naprej ali nazaj.

NAJLEPŠE DARILO

in najlepši spomin za sina, moža, prijatelja ali sorodnika, ki odhaja k vojakom je lep molitvenik ali rožnivenec. Naši naročniki lahko dobijo pri nas nekaj takih praktičnih predmetov.

Ti predmeti za vojaške so:

VOJAŠKI MOLITVENIK Z ROŽNIM VENCEM

v lepem ovitku, ki je trpežno narejen in se zgane skupaj, kakor denarnica, da jo vojak lahko nosi v majem žepu vedno pri sebi. Knjižica vsebuje najpotrebnejše mašne in druge molitve. Tako ima vojak vedno pri sebi praktičen molitvenik v angleščini in vse kar mu potreba. Ta sestav stane s poštino vred

\$1.50

“My Companion”
“MOJ TOVARIŠ”

V majem usnjatem ovitku ki se zapne, kot mala denarnica, in jo ima vojak lahko vedno pri sebi vsebuje rožni venec, na strani dve svetinjici, ena Presv. Srca Jezusovega, druga Žalostna mati z mrtvim Sinom Zveličarjem. Stane samo

\$1.00

Naročnikom teh predmetov naznanjamo, da zdaj mnogokrat ni mogoče na enkrat dobiti teh predmetov. Tvornice jih izdelujejo v omejeni količini. Kdor pričakuje, da bo te predmete rabil, naj jih naroči vnaprej in ne zadnje dni, ko jih je potrebuje. Takrat večkrat s njimi ni mogoče postreči, ker jih mi dobivamo od časa do časa le v omejeni količini.

Naročilom je vedno pridjati potreben znesek in iste naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS